ВОДИЧ КРОЗ НАЦРТ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ
ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА
за 2027. годину

Садржај

- Увод
  - Како настаје Нацрт одлуке о буџету града?
  - Поступак припреме нацрта буџета
- Ко учествује у буџетском процесу?
  - Ко се финансира из буџета града Сремска Митровица?
  - На основу чега се доноси нацрт буџета?
- Шта су приходи и примања буџета?
  - Како се пуни градска каса?
  - Планирани приходи и примања за 2027. годину
  - Структура планираних прихода и примања
  - Које промене у буџету се очекују у односу на 2026. годину
- Шта су расходи и издаци буџета?
  - На шта се троше јавна средства?
  - Пројектовани расходи и издаци буџета за 2027. годину
  - Структура пројектованих расхода и издатака буџета
  - Које промене у буџету се очекују у односу на 2026. годину?
- Програми и програмске активности
  - Планирани расходи буџета по програмима у 2027. години
  - Структура планираних расхода по буџетским програмима
- Капитални пројекти
  - Најзначајнији капитални пројекти у 2027. години
- Ка равноправнијем граду – Родно одговорно буџетирање
  - РОБ у поступку припреме и доношења буџета за 2027. годину
- Увод у јавну расправу о Нацрту одлуке о буџету града
  - Сврха јавне расправе
- Поздравна реч!

Драги суграђани и суграђанке,

Основна сврха документа који је пред вама јесте да на што једноставнији и разумљивији начин објасни у које сврхе се користе јавни ресурси да би се задовољиле потребе грађана.

Водич кроз нацрт буџета представља сажет и јасан приказ Одлуке о буџету града Сремска Митровица, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине.

Иако је немогуће објаснити целокупан буџет у овако краткој форми, искрено се надамо да ћемо на овај начин успети да вас информишемо о начину прикупљања јавних средстава и остваривања прихода и примања буџета града, као и о начину планирања, расподеле и трошења буџетских средстава.

Кроз овај транспарентан приступ настојимо да унапредимо разумевање и интересовање наших суграђана за локалне финансије, а у перспективи очекујемо и сарадњу локалне самоуправе и житеља у заједничком постављању циљева, дефинисању приоритета и планирању развоја нашег града.

Како настаје Нацрт одлуке о буџету града?

Нацрт буџета града је правни документ којим се утврђује план прихода и примања и расхода и издатака града за буџетску, односно календарску годину.

Локалне самоуправе својим увидом у стање средстава предвиђају колико ће се новца од грађана и привреде у току једне године прикупити и на који начин ће новац трошити. Из градског буџета се током године плаћају све обавезе, а исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Пре доношења одлуке, мора се приступити изради Нацрта те исте одлуке, о чему се старају Градске управе града у складу са својим надлежностима и руководећи се законским оквиром и прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима.

Реалност је таква да постоје велике разлике између жеља и могућности, тако да креирање буџета подразумева утврђивање приоритета и прављење компромиса.

Поступак припреме нацрта буџета

У складу са чланом 36а Закона о буџетском систему и **Упутством за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2027. годину и пројекцијама за 2028. и 2029. годину,** директни корисници средстава буџета локалне власти припремају предлог финансијског плана и достављају га локалном органу управе надлежном за финансије.

Финансијски план јесте акт директног или индиректног корисника буџетских средстава, који укључује и финансијске планове индиректних корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, израђен на основу упутства за припрему буџета, у складу са смерницама за израду средњорочних планова и пројекцијама средњорочног оквира расхода предвиђених Фискалном стратегијом, који садржи процену обима прихода и примања и обим расхода и издатака за период од једне или три године;

Припрема и усвајање буџета по програмској опредељености или конкретније - по програмским активностима и пројектима треба да унапреди ефикасност извршења кључних надлежности и функција државних органа и организација, као и свих субјеката чије се пословање финансира из средстава јавних прихода. На тај начин треба да се постигне ефикаснија реализација буџетских циљева и то пре свега у делу очувања укупне фискалне одрживости, као и успешније алокативне, техничке и оперативне ефикасности.

Ко учествује у буџетском процесу?



Ко се финансира из буџета града Сремска Митровица?

Директни корисници буџетских средстава:

- Скупштина града
- Градоначелник
- Градско веће
- Правобранилаштво града
- Градске управе

Остали корисници јавних средстава:

- Образовне институције (школе)
- Здравствене институције (домови здравља)
- Социјалне институције (Центар за социјални рад)
- Непрофитне организације (удружења грађана, невладине организације, итд.)

Индиректни корисници буџетских средстава:

- Месне заједнице на територији града и сеоске месне заједнице,
- Предшколска установа „Пчелица“,
- Позориште "Добрица Милутиновић",
- Библиотека "Глигорије Возаровић",
- Музеј Срема,
- Галерија "Лазар Возаревић",
- Установа за неговање културе „Срем“,
- Центар за културу "Сирмијумарт",
- Историјски архив „Срем“,
- Завод за заштиту споменика културе,
- Туристичка организација Града Сремска Митровица,
- Установа Атлетски стадион,
- Установа Пословно спортски центар „Пинки“.

На основу чега се доноси нацрт буџета?

Закони и прописи:
Устав Републике Србије;
Закон о буџетском систему;
Закон о локалној самоуправи;
Упутство Министарства финансија за припрему одлуке о буџету и др.
Сви посебни прописи којима су тврђене надлежности ЈЛС

Стратешки документи:
План развоја града Сремска Митровица
Акциони планови за поједине области

Потребе буџетских корисника

Започети пројекти из ранијих година

Остварење прошлогодишњег буџета

Шта су приходи и примања буџета?

Порески приходи	• Врста јавних прихода који се прикупљају обавезним плаћањима пореских обвезника без обавезе извршења специјалне услуге заузврат.
Донације и трансфери	• *Донације* се добијају од домаћих и међународних донатора и организација за различите пројекте. Трансфери подразумевају пренос средстава од нивоа Републике Србије и АПВ градском нивоу власти. Могу бити наменски (за тачно утврђене намене) или ненаменски (није им унапред утврђена намена те се могу у складу са законом користити за било које сврхе).
Непорески приходи	• Врста јавних прихода који се наплаћују за коришћење јавних добара (накнаде), пружање јавних услуга (таксе) или због кршења уговорних или законских одредби (казне и пенали).
Примања од продаје нефинансијске имовине	• Ова примања се остварују продајом непокретности и покретних ствари у власништву града.
Примања од задуживања и продаје финансијске имовине	Примања од задуживања представљају приливе по основу примања од задуживања код пословних банака у земљи у корист нивоа градова. Примања од продаје финансијске имовине представљају приливе по основу продаје домаћих акција и осталог капитала у корист нивоа градова.
Пренета средства из ранијих година	• Представљају вишак прихода буџета града који нису потрошени у претходној буџетској години.

Како се пуни градска каса?

- Укупни планирани **јавни приходи и примања,** који су исказани Нацртом одлуке о буџету Града Сремска Митровица за 2027. годину износе

5.441.958.000 динара

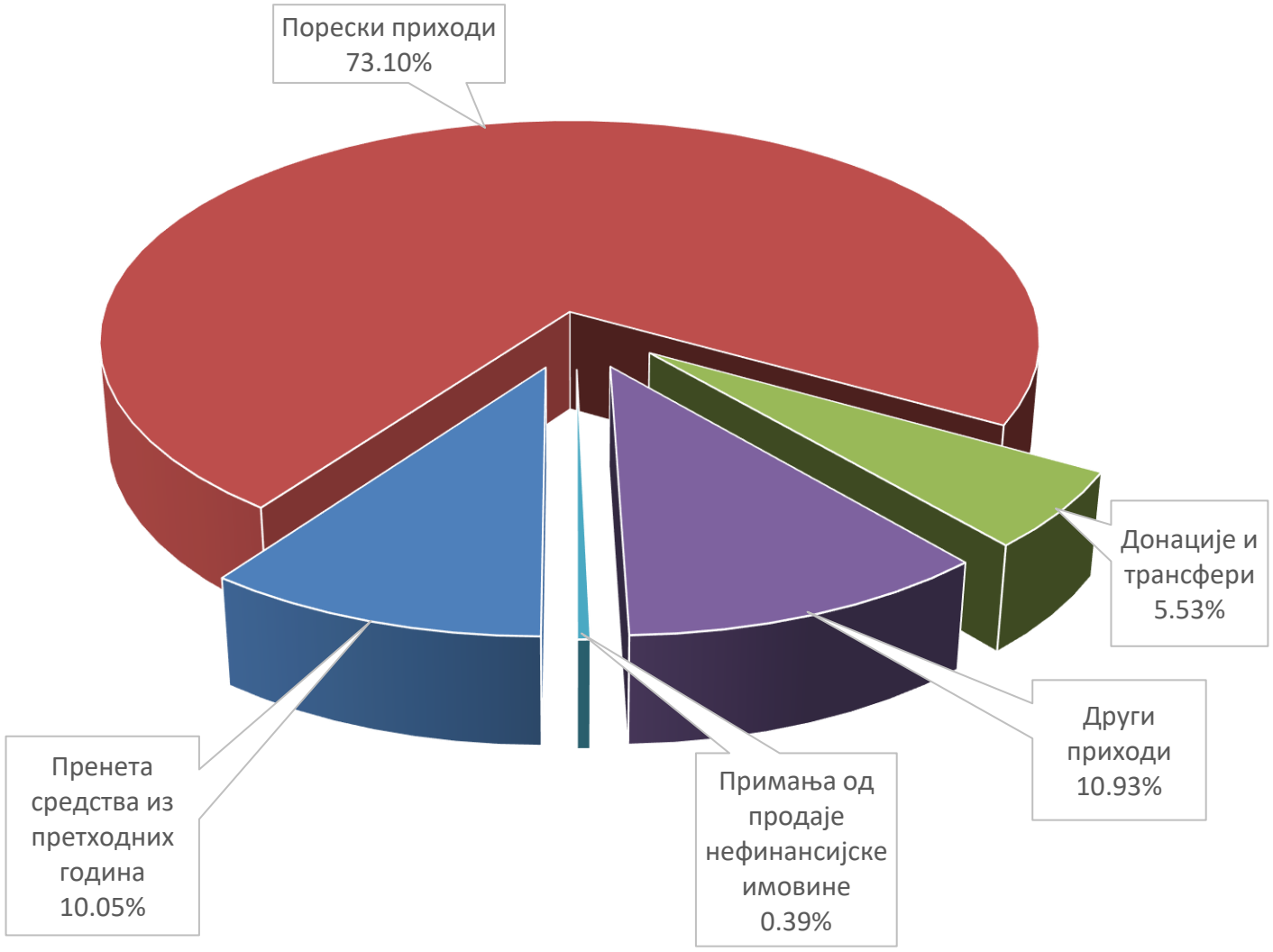
од чега су:



Планирани приходи и примања за 2027. годину



Структура планираних прихода и примања



Које промене у буџету се очекују у односу на 2026. годину

Пројектовано је да ће укупно планирани приходи и примања нашег града у 2027. години бити повећани у односу на последњу Одлуку о изменама и допунама одлуке о буџету за 2026. годину за **299.594.000** динара, односно за **5,82%,** и то:

Смањени су:

- **Донације и трансфери** за 179.488.615 динара;
- **Примања од продаје нефинасијске имовине** за 7.000.000 динара.

Повећани су:

- **Пренета средства из претходне године** за 208.960.115 динара;
- **Порези** за 161.661.500 динара;
- **Други приходи** за 115.461.000 динара;

Шта су расходи и издаци буџета?

Расходи за запослене	• представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника.
Коришћење роба и услуга	• обухватају сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.
Дотације и трансфери	• су трошкови које локална самоуправа има за исплату институцијама које су у примарној надлежности централног/покрајинског нивоа као што су школе, центар за социјални рад, дом здравља.
Остали расходи	• обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне.
Субвенције	• се одобравају за функционисање међумесног превоза и пољопривредним произвођачима.
Социјална заштита	• обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије грађана.
Буџетска резерва	• представља новац који се користи за непланиране или недовољно планиране сврхе, као и у случају ванредних околности.
Капитални издаци	• су трошкови за изградњу нових, или инвестиционо одржавање постојећих објеката, набавку опреме, машина земљишта и слично.

На шта се троше јавна средства?

Буџет мора бити у равнотежи, што значи да расходи морају одговарати приходима. Укупни планирани расходи и издаци за 2027. годину у Нацрту одлуке о буџету износе:

5.441.958.000 динара

РАСХОДИ Расходи представљају све трошкове града за плате буџетских корисника, набавку роба и услуга, субвенције, дотације и трансфере, социјалну помоћ и остале трошкове које општина обезбеђује без директне и непосредне накнаде.

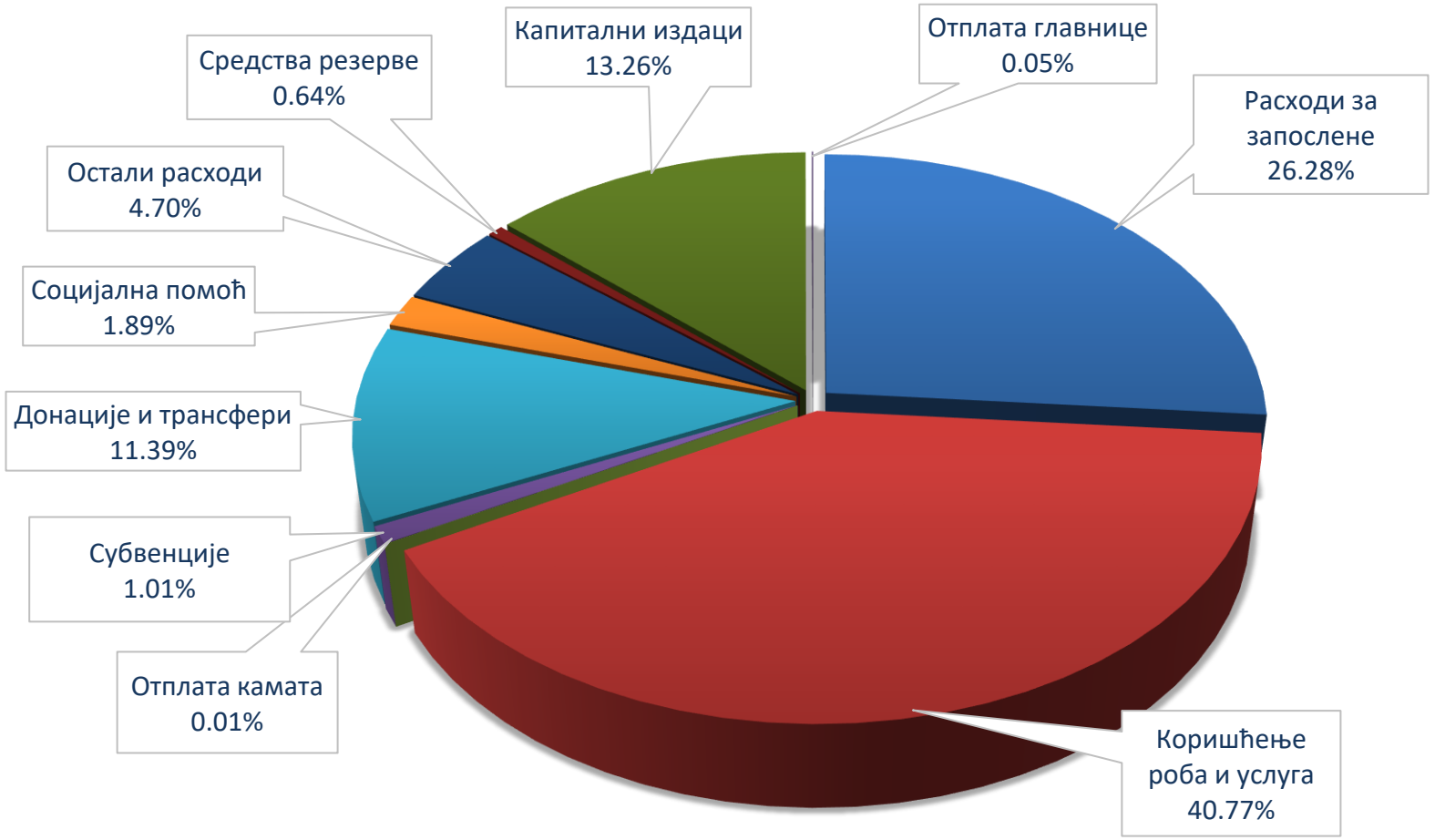
ИЗДАЦИ представљају трошкове изградње или инвестиционог одржавања већ постојећих објеката, набавку земљишта, машина и опреме неопходне за рад буџетских корисника.

РАСХОДИ И ИЗДАЦИ морају се исказивати на законом прописан начин, односно по *програмима* који показују колико се троши за извршавање основних надлежности и стратешких циљева града; по *основној намени* која показује за коју врсту трошка се средства издвајају; по *функцији* која показује функционалну намену за одређену област и по *корисницима буџета* што показује организацију рада града

Пројектовани расходи и издаци буџета за 2027. годину



Структура пројектованих расхода и издатака



Које промене у буџету се очекују у односу на 2026. годину?

Пројектовано је да ће укупно планирани трошкови (расходи и издаци) нашег града за 2027. годину бити смањени у односу на последњу Одлуку о изменама и допунама одлуке о буџету града за 2026. годину за **299.594.000** динара, односно за **5,82 %**, и то:

Смањени су:

- **Отплата камата** за 490.000 динара;
- **Субвенције** за 7.000.000 динара;
- **Остали раходи** за 154.370.000 динара;
- **Социјална помоћ** за 31.255.000 динара;
- **Отплата главнице** за 3.800.000 динара;
- **Средства резерве** за 5.000.000 динара

Увећани су:

- **Расходи за запослене** за 156.505.000 динара;
- **Коришћење услуга и роба** за 110.499.600 динара;
- **Донације и трансфере** за 13.818.000 динара;
- **Капитални издаци** за 220.686.400 динара

Програми и програмске активности

ПРОГРАМ је скуп мера које корисници буџетских средстава спроводе у складу са својим кључним надлежностима и утврђеним средњорочним циљевима. Састоји се од независних, али тесно повезаних компонената - програмских активности и/или пројеката. Утврђује се и спроводи од стране једног или више корисника буџетских средстава и није временски ограничен;

ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ је текућа и континуирана делатност корисника буџетских средстава, која није временски ограничена. Спровођењем програмске активности се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма. Утврђује се на основу уже дефинисаних надлежности корисника буџетских средстава и мора бити део програма;

ПРОЈЕКАТ је временски ограничен пословни подухват корисника буџетских средстава чијим спровођењем се постижу циљеви пројекта, односно програма.

Планирани расходи буџета по програмима у 2027. години

Шифра Програма	Назив	Укупна средства
1	2	3
1101	Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање	258.012.000,00
1102	Програм 2. Комуналне делатности	431.260.000,00
1502	Програм 4. Развој туризма	77.194.000,00
0101	Програм 5. Пољопривреда и рурални развој	129.604.000,00
0401	Програм 6. Заштита животне средине	95.880.000,00
0701	Програм 7. Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	1.158.154.000,00
2002	Програм 8. Предшколско васпитање	720.508.000,00
2003	Програм 9. Основно образовање	317.100.000,00
2004	Програм 10. Средње образовање	133.150.000,00
0902	Програм 11. Социјална и дечја заштита	326.890.000,00
1801	Програм 12. Здравствена заштита	33.110.000,00
1201	Програм 13. Развој културе и информисања	519.559.000,00
1301	Програм 14. Развој спорта и омладине	286.917.000,00
0602	Програм 15. Опште услуге локалне самоуправе	793.891.000,00
2101	Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	70.059.000,00
0501	Програм 17. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	90.670.000,00
	УКУПНИ ПРОГРАМСКИ ЈАВНИ РАСХОДИ	5.441.958.000,00

Структура планираних расхода по буџетским програмима



Капитални пројекти

Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт, укључујући услуге пројектног планирања које су саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса;

Директни корисници, односно индиректни корисници буџетских средстава и корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање могу преузети обавезе по уговору само за капиталне пројекте у складу са предвиђеним средствима из прегледа планираних капиталних издатака буџетских корисника за текућу и наредне две буџетске године у општем делу буџета за текућу годину, односно финансијском плану организације за обавезно социјално осигурање, укључујући и потребна средства до завршетка капиталних пројеката, односно након три фискалне године.

Корисници су обавезни да, пре покретања поступка јавне набавке за преузимање обавеза по уговору за капиталне пројекте, прибаве сагласност надлежног органа.

Најзначајнији капитални пројекти у 2027. години

Р. бр.	Назив пројекта	Планирана средства (у динарима)		
		2027	2028	2029
	ГУ ЗА БУЏЕТ, ИМОВИНУ И ИНВЕСТИЦИЈЕ :			
1.	Реконструкција улице Петра Прерадовића	150.000.000,00		
2.	Градска управа за буџет, имовину и инвестиције - Реконструкција локалног пута Раденковић - Ноћај	180.000.000,00		
3.	ЈПП накнада за доступност путне инфраструктура	100.000.000,00	191.300.000,00	191.300.000,00
4.	Пројектна документација просторног уређења дела централног градског језгра са реконструкцијом објеката јавне намене	27.298.400,00		
5.	Пројекат бициклистичке стазе	4.753.000,00		
6.	Пројектна документација Адаптације Дома културе у Лаћарку	1.101.600,00		
7.	Пројекат изведеног објекта за ОШ "Јован Поповић"	3.600.000,00		
8.	Пројекат "Обилазница СМ друга фаза"	30.000.000,00		
9.	Пројекат "Вртић у Мачванској Митровици"	1.200.000,00		
10.	Пројекат реконструкције Дома културе у Гргуревцима	1.200.000,00		
11.	Изградња водоводне мреже у Раденковићу	33.209.000,00		
12.	Комуникациони и електрични водови - постављање нн мреже у Лаћарачкој улици у Сремској Митровици	1.150.000,00		
	Укупно	**533.512.000,00**	**191.300.000,00**	**191.300.000,00**

Ка равноправнијем граду - Родно одговорно буџетирање

Родно одговорно буџетирање (РОБ) представља иновативни алат јавне политике којим се процењује утицај политике и буџета из родне перспективе и осигурава да они не продубљују родну неравноправност, већ доприносе равноправнијем друштву за жене и мушкарце. Тако да на основу родне анализе расхода и издатака из претходне године изабрани корисници треба да формулишу у оквиру једног или више програма или програмских активности, најмање један циљ и одговарајуће индикаторе на основу којих се прати, односно мери допринос реализацији циља унапређења равноправности.

Закон такође прописује обавезу увођења РОБ-а, на основу плана који доноси орган локалне самоуправе надлежан за финансије у сарадњи са телима надлежним за родну равноправност, најкасније до 31. марта текуће године.

Родно одговорно буџетирање доприноси побољшању ефективности и транспарентности буџета и омогућава бољи увид у користи које жене и мушкарци имају од буџетских средстава.

Родно одговорно буџетирање у поступку припреме и доношења буџета за 2027. годину

У Нацрту одлуке о буџету Града Сремска Митровица за 2027. годину применили смо родно осетљиве циљеве или индикаторе у оквиру следећих програма:

- **Програм 1** – Становање, урбанизам и просторно планирање - Просторни развој у складу са плановима – Проценат покривености територије урбанистичком планском документацијом;
- **Програм 3** – Локални економски развој – Успостављање механизама за финансијску подршку производним предузећима и предузетницима - Број новозапослених радника/радница уз помоћ успостављеног механизма за обуку радне снаге;
- **Програма 4** – Развој туризма - Унапређење туристичке понуде града - број учесника излагача жена и мушкараца;
- **Програм 5** - Пољопривреда и рурални развој – Унапређење руралног развоја - регистрација пољопривредних газдинстава чији су носиоци жене, а која су корисници подстицаја пољопривреде и руралног развоја;
- **Програм 7** – Организација собраћаја и саобраћајна инфрастуктура – Максимална могућа покривеност корисника и територије услугама јавног превоза - постотак возила прилагођених особама са посебним потребама;
- **Програма 9** – Основно образовање и васпитање – обухват деце основним образовањем - проценат девојчица и дечака које су укључене у систем основног образовања;
- **Програм 10** – Средње образовање и васпитање – Стопа прекида средњег образовања - проценат девојчица и дечака који су прекинули средње образовање;
- **Програм 11** – Социјална и дечија заштита – повећање доступности права и механизама социјалне заштите за жене у локалној заједници - број услуга намењених женама са искуством насиља у породици или у партнерском односу;
- **Програма 13** – Развој културе и информисања – Унапређење разноврсности културне понуде - број програма или пројеката који доприносе родној равноправности од укупног броја подржаних програма;
- **Програм 14** – Развој спорта и омладине - подршка активном укључивању младих жена или мушкараца у различите друштвене активности, корисника услуга мера омладинске политике;
- **Програм 15** - Опште услуге локалне самоуправе - Утврђивање приоритета за успостављање родне равноправности на нивоу ЛС - Израда родне анализе у оквирима надлежности града Сремска Митровица

Увод у јавну расправу о Нацрту одлуке о буџету града

Јавна расправа представља скуп различитих активности, предузетих у унапред предвиђеном временском оквиру, у циљу прибављања предлога и ставова грађана у поступку припреме нацрта одлуке о буџету града, а спроводи се по прописима којима се уређује буџетски систем.



Градоначелник организује јавну расправу, одређује рок за спровођење, начин спровођења, место и време спровођења јавне расправе.

Јавни позив за учешће на јавној расправи, објављује се на интернет презентацији.

Уз јавни позив обавезно се објављује програм спровођења јавне расправе, као и Нацрт одлуке о буџету града, који је предмет јавне расправе.

Сврха јавне расправе

- Један од најефикаснијих механизама за подизање нивоа грађанске партиципације је организовање јавних расправа у процесу креирања локалног буџета, који је најзначајнији локални политички документ. Тиме наше локалне власти показују да желе да тај битан догађај у животу сваке локалне заједнице приближи онима чији ће свакодневни живот, у многим областима, бити одређен управо тим документом – локалним буџетом.

- Циљ ове публикације је да помогнемо грађанима да активно учествују у реалном дефинисању локалних приоритета и обликовању будућности локалне заједнице и избегнемо грубе грешке које тако често срећемо у управљању локалним финансијама, те да се донесе бољи буџет и да приоритети већине грађана буду боље задовољени у циљу планирања развоја нашег града.

- Намера нам је да Вам дамо сажет и јасан приказ Нацрта одлуке о буџету Града Сремска Митровица за 2027. годину, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине.

Желимо да Вам се захвалимо што сте издвојили време за сагледавање ове презентације. Надамо се да је она олакшала ваше разумевање планиране садржине буџета;

Нацрт одлуке о буџету Града Сремска Митровица за 2027. годину можете преузети на следећем линку интернет странице града: http://www.sremskamitrovica.rs/